

BRØSET
TRONDHEIM KOMMUNE

MATJORDPLAN

UTARBEIDET FOR
BRØSET UTVIKLING AS

RAPPORTDATO: 15.08.2024

REVISJON: 00

OPPDRAAGSGIVER	Brøset Utvikling AS
PROSJEKT	Brøset
LOKASJON	Gnr./bnr. 14/1, 307 i Trondheim kommune
RÅDGIVER	Pro Invenia AS
OPPDRAAGSLEDER	Marit Mia Bjørnstad
FAGANSVARLIG	Simon Fredrik Gundersen

Revisjon	Dato	Beskrivelse	Utarbeidet	Kontrollert
00	15.08.2024	Utarbeidet rapport	SFG	TB

Sammen drag

Utbyggingsplanene til Brøset Utvikling AS på Brøset i Trondheim kommune innebærer omdisponering av matjord. Rådgiverhuset Pro Invenia er engasjert for å utarbeide en matjordplan, i henhold til planbestemmelsene i gjeldende områdereguleringsplan r20100026. Innenfor planområdet er det totalt 123,9 daa matjord som blir omdisponert som følge av utbyggingen.

Feltundersøkelsene og prøvetakingen viser at jorda på Brøset er av varierende kvalitet. Jordprofilet har relativt liten andel av grus og stein, men det er et generelt et lavt til middels innhold av mold, med et gjennomsnitt på 3,9% i A-sjiktet. Jordstrukturen varierer fra kompakt leirrik og moldfattig jord til luftig og organisk rik jord. Mektigheten på A-sjiktet varierer fra 20 til 35 cm. Resultatet fra prøveanalysene av A-sjiktet viser at jorda generelt er litt sur og mange av prøvene har pH < 6. Innholdet av kalsium er lavere i prøvene som har lav pH, og indikerer at jorda enkelte områder trenger tilførsel av kalk.

Jordstrukturen i B-sjiktet er lite utviklet og det er vanskelig å definere et B-sjikt. Siden innholdet av leire er såpass høyt anbefales det ikke å gjenbruke massene på et nytt areal, men heller opparbeide et B-sjikt med bedre drenerende egenskaper på mottaksarealet. Prøvene av B-sjiktet bekrefter de visuelle observasjonene og viser at jorda består av minst 40% leire.

For ikke å tape matjord i arealregnskapet må omdisponert matjord erstattes, enten ved å gjenbruke matjorda eller ved nydyrking. Lokalisering av mottaksarealer er utfordrende og mange faktorer spiller inn. For relativt små tiltak som berører 10-15 dekar matjord og med kort utbyggingsperiode, er det enklere både å lokalisere og benevne mottaksarealer i matjordplan. Utbyggingen på Brøset er imidlertid planlagt gjennomført i løpet av en periode på 10-15 år.

Vår erfaring tilsier at det er mest hensiktsmessig, både for jordressursen og grunneier som skal motta matjorda, å prosjektere/detaljplanlegge kun for de første byggetrinnene. Et aktuelt mottaksareal for de første byggetrinnene på Brøset, S2, K2 og o_V1, er på Flakk i Trondheim kommune, ca. 18 km fra Brøset. Den totale størrelsen på arealet er ca. 40 daa, og ligger i tilknytning til et eksisterende fulldyrka areal på nordsiden, som er en del av samme eiendom. Med den eksisterende driften av disse landbruksendommene, vil det økte arealet med matjord være med på å forbedre den totale produktiviteten til gården.

Gjennomføringen skjer i henhold til anleggsteknisk beskrivelse, under ledelse av Pro Invenia AS.

Innhold

1.	Innledning.....	1
1.1	Bakgrunn.....	1
1.2	Planområdet.....	1
1.3	Kort om Pro Invenia.....	4
1.4	Prosjektledelse.....	4
1.5	Prosess.....	4
1.6	Grunnlagdokumenter.....	4
2	Matjord innenfor planområdet.....	5
2.1	Jordkvalitet.....	7
2.2	Konsekvenser for matjorda.....	10
3	Jordflytting.....	12
3.1	Mottaksareal.....	12
3.2	Flakk, Trondheim kommune.....	12
3.2.1	Jordkvalitet.....	14
3.2.2	Grunneiere.....	16
3.2.3	Rettigheter, tillatelser og forpliktelser.....	16
3.3	Anleggsteknisk beskrivelse.....	16
3.3.1	Gjennomføring på avgiverarealet.....	16
3.3.2	Gjennomføring på mottaksarealet.....	16
3.3.3	Kontroll.....	17

1. Innledning

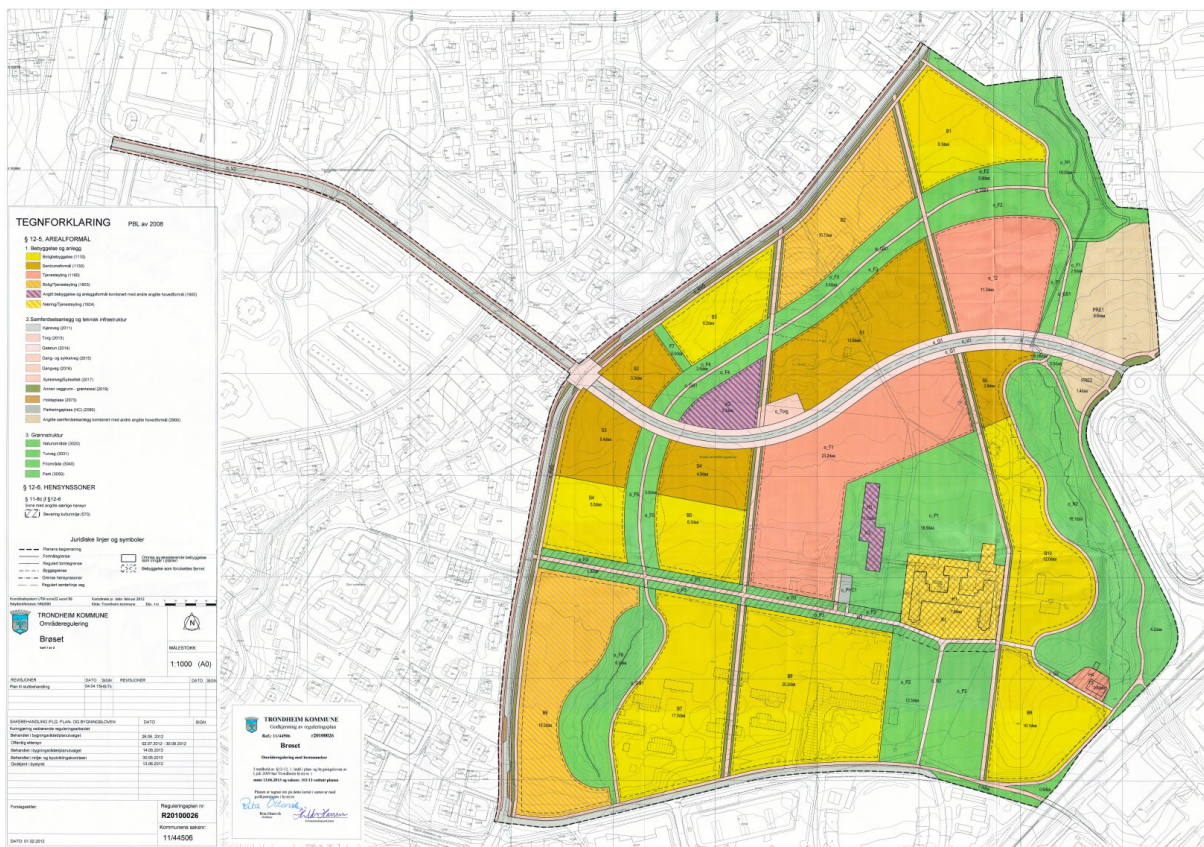
1.1 Bakgrunn

Gjeldende plan for Brøset er områdereguleringen vedtatt 13.06.2013 (r20100026), som regulerer inneværende planområde til bebyggelse og anlegg, samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur, samt grønnstruktur (Figur 1).

Pro Invenia AS er engasjert for å oppfylle kravene i §8.9 i områdeplanen, som omhandler håndtering av matjord. Planbestemmelsen er som følger:

Matjord må fjernes før man eventuelt kan bygge eller fylle opp, og det må redegjøres for bruk av overskuddsmatjord. Med søknad om tillatelse til tiltak innenfor planområdet skal det medfølge en plan for bruk av matjord som fjernes.

Dette dokumentet er en matjordplan som omtaler håndteringen av all matjorda på Brøset. I tillegg lager vi en mer konkret beskrivelse av håndtering av matjord for områdene K2, S2 og o_V1. Disse områdene tilsvarer hhv. BS3, BS4 og o_SKV2 i detaljreguleringsplanen for Brøset Nord (planID r20210042). Det er om lag 15-20 dekar matjord som skal håndteres i de nevnte områdene. For de neste byggetrinnene så vil mottaksareal konkretiseres i en anleggsteknisk beskrivelse som følger fremdriftsplanen til prosjektet for øvrig.

Figur 1: Områdeplan r20100026 for Brøset.

1.2 Planområdet

Planområdet er lokalisert på Brøset, som ligger ca. 6 km øst for Trondheim sentrum (Figur 2). Området består av hovedsakelig av landbruksarealer, bebyggelse og skog.

Figur 2: Oversiktskart (Norgeskart). Planområdet ligger innenfor svart sirkel på kartet.

Figur 3: Planområde for Brøset (flyfoto Trondheim kommune 2023). Plangrensa vises i rød stiplet linje. Gnr/bnr 14/306 er ikke en del av matjordplanen. Vi tar forbehold om avvik i skissert plangrense i denne rapporten ift. endelig planforslag.

1.3 Kort om Pro Invenia

Pro Invenia er et kompetansehus som leverer prosjektledelse og rådgivningstjenester til offentlige og private foretak som har sitt virke innen infrastrukturutbygging og eiendomsutvikling i Norge. Vi har privatrettslige avtaler og plan- og bygningsloven som verktøy i vår verdiskapning.

Hovedfokuset er juridisk og teknisk kompetanse som er nødvendig for at hjemmelshavere/tiltakshavere skal få rettigheter og tillatelser til ønsket bruk av arealer. Vi bistår med grunnnerverv, grunneieravtaler, reguleringsprosesser, byggesøknader, tillatelser etter forurensningsloven og mineralloven for å nevne noe.

I tillegg til det overnevnte jobber vi aktivt med det vi kaller «Landbrukssaker». Vi bistår landbruket med søknader etter jordlov og nydyrkningsforskrift, og vi har spesialisert oss på prosess og gjennomføring av jordflytting/jordforbedring. Vårt mål i disse sakene er å ta vare på matjorda og å bidra til at verdifull matjord ikke går tapt som følge av utbyggingsprosjekter.

I dette prosjektet bistår Pro Invenia AS utbygger for de områder i utbyggingsprosjektet som berører matjord. Pro Invenia har signert avtale med oppdragsgiver Brøset Utvikling AS og vårt oppdrag er å lage en matjordplan, for deretter å være prosjektleder for selve gjennomføringen. Å skaffe nødvendige rettigheter fra hjemmelshavere er en viktig forutsetning for gjennomføring av prosjektet.

1.4 Prosjektledelse

Tidligere erfaringer fra prosjekter med gjenbruk av matjorder at prosjektledelsen er sentral for å ivareta alle forhold som blir berørt i et slikt prosjekt. Det gjelder forhold til plan- og bygningsloven og annet lovverk som krever en søknad og tillatelse, privatrettslige avtaler, jordfaglige spørsmål, anleggsteknisk gjennomføringsplaner, kontrollplaner, kommunikasjon med alle interessenter, både internt og eksternt. Matjordprosjekter er ofte dynamiske prosesser der ting oppstår underveis og da må man være til stede.

1.5 Prosess

Prosesen frem til løsningsforslaget kommer som et produkt av tidligere erfaringer, feltundersøkelser, laboratorieundersøkelser, analyse, rapporter og dialog med interessentene (grunneier, myndigheter, entreprenør og fagressurser). Den anleggstekniske utførelsen er den viktigste delen av prosessen for et godt resultat og er visualisert i et flytskjema i kap. 7.2.

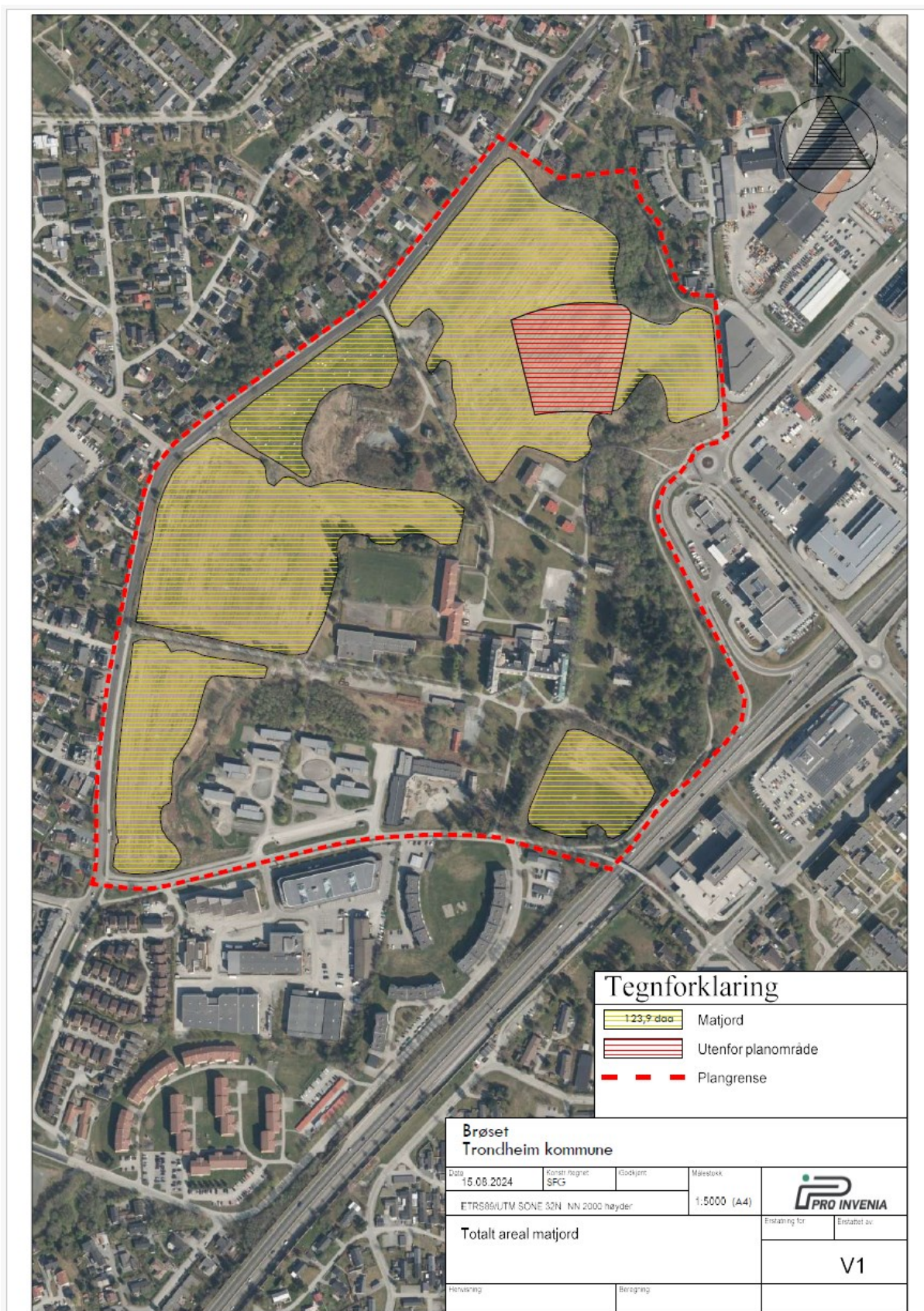
1.6 Grunnlag sdokumenter

Rapport nr.	Navn	Utført av	Dato
	Feltrapport Brøset_rev01	Pro Invenia AS	16.11.2022
	Feltrapport mottaksareal Flakk	Pro Invenia AS	12.09.2023

2 Matjord innenfor planområdet

Det er totalt ca. 123,9 daa matjord innenfor planområdet. For å få en helhetlig oversikt viser Figur 4 det totale arealet med eksisterende matjord innenfor planområdet. Grunnlaget for beregning av matjordareal er AR5, flyfoto, informasjon fra oppdragsgiver og feltundersøkelser.

Matjordene på eiendom gnr./bnr. 20/1 ble på 70-tallet registrert i floghavregisteret. Denne eiendommen har siden blitt fradelt i mange omganger, og var opprinnelig en stor del av planområdet. Blant annet eiendom gnr./bnr. 20/105, som berører store deler av det sammenhengende jordstykket innenfor planområdet, er fradelt fra eiendom 20/1. Til tross for at det er eiendommer innenfor jordstykket som ikke er fradelt fra 20/1 er jordstykket sammenhengende, og det må derfor antas at hele jordstykket er floghavrebefengt. Konsekvensen av dette er at maskiner som behandler jorda må rengjøres etter bruk, jf. §9 i Forskrift om floghavre. Ved flytting av matjord til nye eiendommer må det søkes dispensasjon fra forskriften og til Mattilsynet.

Figur 4: Matjord innenfor plangrensa. Totalt areal med matjord er 123,9 daa.

2.1 Jordkvalitet

For å vurdere kvaliteten av matjorda brukes en kombinasjon av eksisterende datagrunnlag, hovedsakelig via NIBIO sinkartdatabase Kilden, og egne feltundersøkelser gjort i forbindelse med denne matjordplanen.

Som en del av *Håndbok for Konsekvensanalyse* fra Statens vegvesen, har NIBIO utviklet et verdiklassekart som angir en ikke-prissatt verdi til jordbruksarealer. Kartet er inndelt i fire klasser: *Noe verdi*, *Middels verdi*, *Stor verdi* og *Svært stor verdi*. Verdiklassen et areal får avhenger av (1) dreneringsegenskaper, (2) dybde til fast fjell, (3) fordeling av partikkelstørrelsene sand, silt og leire, (4) innhold av grove fragmenter og (4) innhold av organisk materiale.

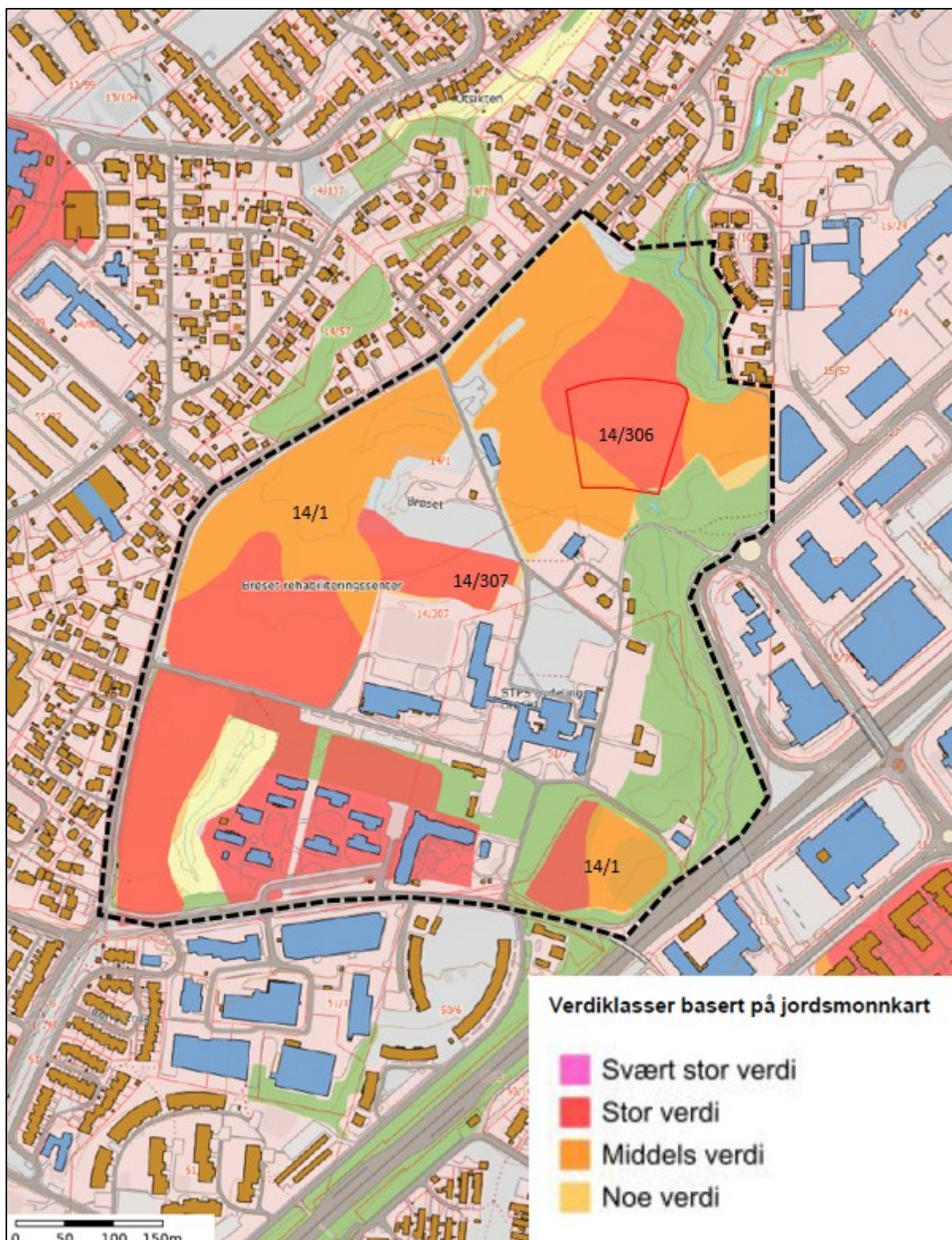
Av den omdisponerte matjorda er 58 daa gitt *Stor verdi*, 62 daa er gitt *Middels verdi*, mens de resterende 4 daa er ikke angitt verdi. NIBIOs definisjon av *Stor verdi* er jord som har grøftebehov og periodevis kan være tørkeutsatt, i tillegg til å være mer innsatskrevende. *Middels verdi* er jord som kan ha liten dybde til fjell, høyt innhold av stein og grus, organiske jordlag, høyt leirinnhold og liten vannlagringsevne. Større deler av områdene i Figur 5 er verdsatt, til tross for at det ikke er matjord der i dag, noe som betyr at kartet ikke er oppdatert.

For å undersøke jordprofilen ble det gravd syv sjakter. I tillegg ble det tatt prøver av både A- og B-sjikt. Prøvene av A-sjiktet ble tatt ved hjelp av et jordbor, iht. Eurofins uttaksbeskrivelse, mens B-sjiktet ble prøvetatt direkte fra gravesjaktene. 13 prøver ble tatt av A-sjiktet, mens syv prøver ble tatt av B-sjiktet, og Figur 6 viser hvor prøvene ble tatt. Alle prøvene ble sendt til Eurofins for agronomisk analyse iht. «Pakke 1». Resultatene fra prøvetakingen og observasjonene fra feltundersøkelsene presenteres i vedlegg til matjordplanen («Feltrapport Brøset»).

Feltundersøkelsene og prøvetakingen viser at jordprofilen har et organisk innhold som generelt er lavt-middels og en jordstruktur som er kompakt. Som en konsekvens av dette er det også lite biologisk liv i jorda. Av plantevekster produseres det hovedsakelig korn iblandet noe gress. B-sjiktet består primært av kompakt og stiv leire uten mold og lite røtter.

Resultatet fra prøveanalysene av A-sjiktet viser at det består av mye leire og har et middels mold- og næringsinnhold. Jorda er generelt litt sur og mange av prøvene har $\text{pH} < 6$. Innholdet av kalsium er lavere i prøvene som har lav pH , og indikerer at jorda trenger tilførsel av kalk. Mektigheten på A-sjiktet varierer mellom 20 og 35 cm.

Prøvene av B-sjiktet viser at sjiktet består av minst 40% leire med mindre enn 0,5% mold. Jordstrukturen er lite utviklet og det er vanskelig å definere et B-sjikt. Siden innholdet av leire er såpass høyt anbefales det ikke å gjenbruke massene på et nytt areal, men heller opparbeide et B-sjikt med bedre kornfordeling på mottaksarealet.

Figur 5: Verdiklassekart fra NIBIO. Plangrense i svart stiplede linje.

Figur 6: Flyfoto (Trondheim kommune 2023) over feltområdet med oversikt over prøvepunkter og gravesjakter.

2.2 Konsekvenser for matjorda

Konsekvensen for matjorda som følge av utbyggingen er at all matjorda blir omdisponert og satt permanent ut av produksjon. Noe matjord, maksimalt 200 kvm, vil bli benyttet til urban dyrking innenfor planområdet. Figur 7 viser matjord som blir omdisponert som følge av utbyggingen.

Volumet på A-sjiktet er beregnet til totalt 37 110 m³ i faste masser (Tabell 2) basert på en mektighet på 30 cm. Det er brukt en omregningsfaktor på 1,15 for å beregne volum løse masser, i tråd med Statens Vegvesen håndbok R761.

Tabell 1: Arealregnskap for matjorda innenfor planområdet før og etter utbygging. Det tas forbehold om at tallene ikke er endelige.

Arealregnskap Brøset	Areal (daa)
Totalt areal matjord	123,9
Omdisponert matjord	123,9
Matjord som brukes internt	0,2
Matjord som flyttes eksternt	123,7

Tabell 2: Volumberegninger av jordressursen som skal flyttes på Brøset. Det tas forbehold om at tallene ikke er endelige.

Volum matjord	A-sjikt	
	Faste (p _f m ³)	Løse (u _l m ³)
Matjord som flyttes	37 110	42 677

Figur 7: Illustrasjon av omdisponert matjord.

3 Jordflytting

Det følgende kapitlet beskriver hvordan matjorda på Brøset skal håndteres. Tiltakene som fremlegges i denne planen skal være førende, men ikkeabsolutte. I utgangspunktet skal all omdisponert matjord gjenbrukes på et nytt areal, så lenge det er rene masser. Mottaksareal for matjord skal være vurdert og godkjent av en landbruksfaglig rådgiver.

3.1 Mottaksareal

Lokalisering av mottaksarealer er utfordrende og at mange faktorer spiller inn. For relativt små tiltak som berører 10-15 dekar matjord og med kort utbyggingsperiode ser vi at det er relativt greit å både lokalisere og benevne mottaksarealer i matjordplan. Utbyggingen på Brøset er imidlertid planlagt gjennomført i løpet av en periode på 10-15 år, samt omdisponering av totalt 123,9 dekar matjord. Vår erfaring tilsier at det er mest hensiktsmessig, både for jordressursen og grunneier som skal motta matjorda, å prosjektere/detaljplanlegge for selve flyttingen, kun for de første byggetrinnene. Påfølgende byggetrinn er så langt fram i tid at det ikke vil være hensiktsmessig å benevne mottaksarealer på nåværende tidspunkt.

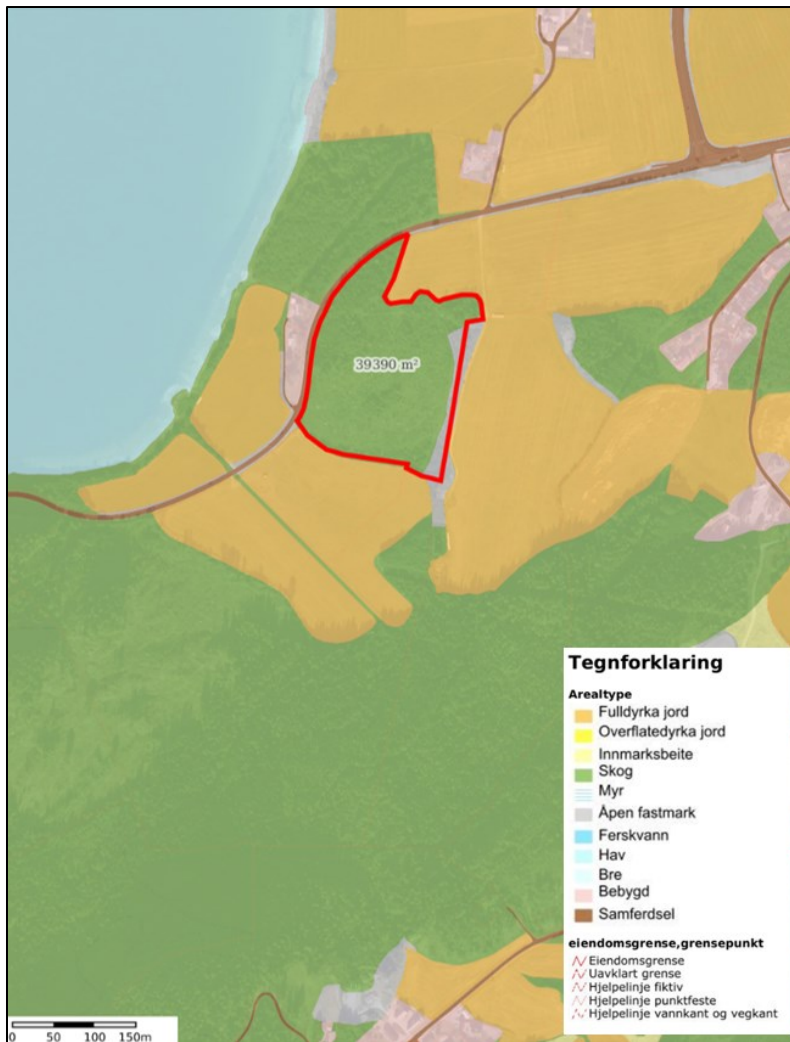
Vår erfaring er at når det inngås avtaler om mottak av matjord (mellom tiltakshaver og grunneier), så ønsker grunneier at jordflyttingen realiseres innen tre til fem år. I tillegg er det ønskelig at den samme bonden mottar matjord fra samme sted, og til relativt samme tid. For eksempel, 10 + 10 + 10 dekar over tre år. Eventuelt 15+15 dekar over to år. Dersom perioden strekker seg over lengre tid erfarer vi at mottaksarealet blir stående lenge som anleggsområde, det er større maskinell belastning på området (som fører til pakkeskader) og omgivelsene blir belastet med trafikk/støy. Forhold hos grunneier kan også ha endret seg, typisk generasjonsskifte eller at bonden vil benytte området til noe annet.

På bakgrunn av dette er det til denne matjordplanen kun inngått spesifikke avtaler om mottak av matjord for områdene S2, K2 og o_V1. Matjord herfra, som utgjør ca. 15-20 daa, skal flyttes til gnr./bnr. 263/1 på Flakk i Trondheim kommune.

Et annet alternativt mottaksareal deponiet til Tverås Maskin og Transport AS på Vasseljen. Deponiet ligger 13,5 km fra Brøset og skal istandsettes til landbruk ved endt drift. Deponiet trenger derfor tilførsel av A-sjikt.

3.2 Flakk, Trondheim kommune

Mottaksarealet for S2, K2 og o_V1 er lokalisert på Flakk i Trondheim kommune (Figur 8), ca. 18 km fra avgiverarealet på Brøset. Den totale størrelsen på arealet er ca. 40 daa, og ligger i tilknytning til et eksisterende fulldyrka areal på nordsiden, som er en del av samme eiendom (Figur 9). Arealet er kartlagt som dyrkbart av NIBIO og består i dag av ung løvskog, avbrutt av åpne partier med yngre skog og stubber. På den nordlige halvdel er terrenget relativt flatt, mens på den sørlige halvdel heller terrenget sørover med en helning på opptil 1:7. Historiske flybilder viser at arealet tidligere har vært avskoget med tanke på å dyrke opp jorda. Ifølge grunneier hardet derimot krevd for stor maskinell innsats for å dyrke opp, på grunn av for mye stein og blokk.

Figur 9: Kart med AR5 markslag fra Kilden. Rød avgrensning viser aktuelt mottaksareal. Målestokk 1:5000.

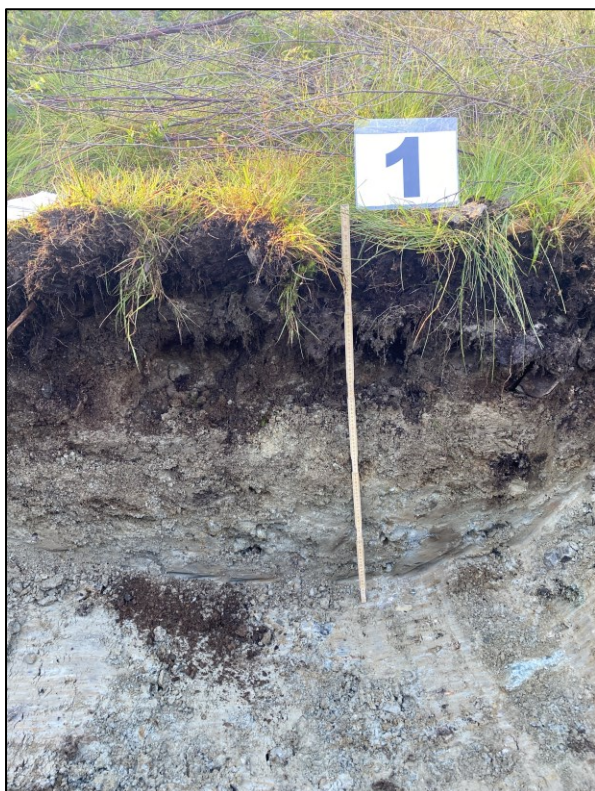
3.2.1 Jordkvalitet

Feltundersøkelsene på arealet, utført 17.08.23, viser at det kreves en betydelig maskinell innsats for å istandsette arealet for mottak av matjord. Det forekommer flere blokker på overflaten og toppsjiktet inneholder betydelige mengder stein (Figur 10). Jordprofilet (Figur 11) består av et toppsjikt på 10-15 cm som, med unntak av stein, har en høy andel organisk materiale (O-sjikt). Under dette er det et ca. 20 cm mektig organisk rikt sjikt, men med en større andel sand enn i toppsjiktet. På ca. 35 cm dybde er det en skarp overgang til et lysebrunt og kompakt sjikt på ca. 35 cm, med et betydelig lavere innhold av organisk masse. Dette sjiktet inneholder også en del stein, men finmassene er hovedsakelig sand og silt.

Jorda er sur og næringsfattig men inneholder en høy andel organisk materiale i toppsjiktet. Ved tilførsel av A-sjiktet fra Brøset, som er rikere på næring og har en høyere pH, men et lavere innhold av humus, vil jordkvaliteten totalt sett bli godt egnet til dyrking. pH-en til jorda i området hvor S2 og K2 skal bygges ut er under 6,0 og kalking burde vurderes enten før eller etter jorda er flyttet.

Figur 10: Bilde som viser blokker, stubber og trær. (Bilde: Pro Invenia)

Figur 11: Bilde av jordprofilet i sjakt nr. 1. (Bilde: ProInvenia)

3.2.2 Grunneiere

Grunneier på mottaksarealet er Ingunn Engen, og driver i dag 184,4 daa med fulldyrka jord ifølge kartportalen Gårdskart av NIBIO. Ved oppdyrking av hele det aktuelle mottaksarealet på 40 daa vil totalt areal med fulldyrka jord for denne eiendommen være over 200 daa.

3.2.3 Rettigheter, tillatelser og forpliktelse

Det er inngått en avtale med grunneier som gir grunneier plikt til å ta imot matjord og utbygger rett til å levere matjord.

Matjorda innenfor planområdet på Brøset er registrert i floghavregisteret (gnr./bnr. 14/1). Slik jord er regulert etter Forskrift om floghavre, hvor Mattilsynet har myndighet til å gi dispensasjon fra forskriftens regler. Dispensasjonssøknad til Mattilsynet må være godkjent før flytting av matjord kan skje. Grunneier på mottaksarealet har forpliktet seg til å behandle jorda i tråd med § 14 i Forskrift om floghavre. I tillegg skal maskiner og lastebiler som benyttes i anleggsoperasjonen rengjøres før og etter operasjonen for å hindre spredning, jf. §9 i forskriften.

3.3 Anleggsteknisk beskrivelse

Den overordnede planen er at matjorda skal flyttes på vinteren når det er tørt i bakken, mellom vekstsesongene. Det betyr at de aktuelle jordmassene blir tatt av og ranket opp på høsten. Når jorda flyttes på vinteren, er den mindre utsatt for pakking, og det vil også være mulig å kjøre med anleggsmaskiner på arealet. Matjord som skal flyttes, bør stå i produksjon så lenge som mulig. Vinterdrift sikrer at jorda blir holdt i drift hele høsten, og videre blir satt i drift våren året etter.

Prosjektleder for jordflyttingen vil være aktiv igjennomføringen av jordflyttingen og ha tett dialog med alle involverte. Prosjektleder vil dermed sørge for at matjorda blir tatt vare på underveis i prosessen og beholder god funksjon for plantevekst på mottaksarealet. Det er avgjørende for resultatet at viktig informasjon om jordbehandling blir spredd helt ned til de som utfører arbeidet. I forbindelse med oppstartsmøtet med utførende entreprenør, vil det derfor bli utarbeidet en plan for gjennomføringen av arbeidet. På denne måten sikrer man at de som utfører arbeidet har forstått hva som er de kritiske faktorene i arbeidet, og at man sammen kan finne en praktisk måte å legge opp arbeidet på.

3.3.1 Gjennomføring på avgiverarealet

Pro Invenia vil gjennom hele utførelsesfasen samarbeide tett med grunntreprentøren og fortløpende vurdere behovet for midlertidige anleggsveier. Det skal tilstrebes å flytte jorda kortest mulig internt på avgiverarealet, for å opprettholde kvaliteten på massene så godt som mulig. Det skal benyttes beltegående gravemaskin (ca. 25 tonn) til dette arbeidet, noe som også anbefales i NIBIO sine veiledere for jordflytting. Gravemaskinen har ca. 10 meter rekkevidde og vil redusere omfanget av maskinell påvirkning på underlaget.

Ved opprasking av jorda vil maskinfører, under oppsyn av prosjektleder for jordflytting, sørge for at sjiktets dybde hensyntas. Dette må skje under lagelige forhold, slik at faren for pakkeskader reduseres. For å minimere utarming av jorda skal mellomlagring skje på et areal som ikke er utsatt for høy vannføring og erosjon. Tidsperioden jorda mellomlagres må begrenses til det mininale for å unngå at mikrolivet dør ut.

3.3.2 Gjennomføring på mottaksarealet

Mottaksarealet vil på forhånd være klargjort for mottak og utlegging av matjord slik at matjorda kan legges ut uten behov for mellomlagring. Dette innebærer å fjerne trær og blokk og steiner fra både overflaten og nedover i jordprofilet. Mottaksmaskinen bør være beltegående gravemaskin på ca. 25 tonn som har en rekkevidde på ca. 10 meter. Utleggingen vil foregå i parallelle striper og avstand på ca. 20 meter mellom maskinsporene.

Hvis det dukker opp behov for midlertidige anleggsveier inne på mottaksarealet vil veiene bli fysisk merket. Det vil gi full oversikt over områder med maskinell påvirkning. Dypvirkende jordforbedringsutstyr tilsvarende rippertann og lignende, vil bli benyttet på de områder hvor det

har vært maskinell påvirkning og fare for pakkeskader. Det er også mulig å så i gress som er ekstra gode til å penetrere komprimert jord.

Det er ikke hensiktsmessig å etablere landbruksdrenering av området i de første årene. De første årene vil området naturlig komprimeres og stabiliseres som vil kunne påvirke en nylagt drenering. Behov for landbruksdrenering må senere vurderes avdriver av jorda.

3.3.3 Kontroll

For å sikre at tiltaket ferdigstilles i tråd med tillatelsen, skal prosjektledelse med landbruksfaglig kompetanse gjennomføre befaring av mottaksarealet underveis og ved tiltakets slutt. Prosjektleder skal signere en samsvarserklæring, som bevis på at tiltaket er ferdigstilt.

Dersom prosjektleder kommer til at tiltaket har mangler skal disse spesifiseres og tiltakshaver får en rimelig frist til å rette forholdet, før ny sluttbefaring gjennomføres.

Deretter vil det, dersom kommunen krever dette, bli foretatt avlingsregistreringer i en gitt tidsperiode. Tillatelse til å gjennomføre dette tas inn i avtalen med hjemmelshaver, som signeres før tiltakets oppstart.